

PÅ LETING ETTER DE FORTAPTE

Husky-Ekspedisjon 100 år etter forsviningen av
Schröder-Stranz ekspedisjonen på Svalbard

- En Tysk/Norsk ekspedisjon -

Innhold

Svalbard

Et landskap formet av snø og is

3

Bakgrunn

1912/13 havarerte en tysk ekspedisjon nord på Svalbard. Av de 15 deltagerne overlevde kun syv. Lederen Schröder-Stranz med et følge på tre er frem til i dag sporeløst forsvunnet.

4

Husky-Ekspedisjonen Spitzbergen 2013

Ekspedisjonen startet i Longyearbyen. Det første forsøket på å nå Nordaustlandet ble forhindret av isforholdene. Regina Elpers og Bjørn Klauer søkte i tre måneder etter restene av Schröder-Stranz Ekspedisjonen på Nordaustlandet

6

Husky-Ekspedisjonen Spitzbergen 2015

En ny ekspedisjon bestående av to team skal undersøke den nordlige delen av Nordaustlandet.

7

Teamet

Teamet består av fire erfarne deltagere.

8

Vita Björn Klauer

9

Budsjett

Budsjettet samt informasjon til sponsorer

10

Kontakt/Adresser

11

SVALBARD - Et landskap formet av is og snø

Den norske øygruppen Svalbard befinner seg halvveis mellom fastlands-Norge og Nordpolen. Vikingene ga øygruppen navnet Svalbard som betyr 'kald/ sval kyst'.

Svalbard er ca. 60.000 kvadratkilometer stort og har kun 2.600 innbyggere. 60% av landet er dekket av isbre. Fra slutten av oktober til midten av februar hersker polarnatten, med en gjennomsnittlig temperatur på -16°C . På dette arkipelet befinner det seg dobbelt så mange isbjørner som mennesker. Tettstedene på Svalbard er ikke forbundet med veier. Dette gjør at all transport foregår med hjelp av snøskuter, helikopter og hundesleder, samt båt på sommerstid.

BAKGRUNN...

....av den største tragedien i tysk arktis forskning:

I august 1912 startet 15 deltagere av den tyske Schröder-Stranz-Expedition ferden mot Svalbard. Denne 'pre-ekspedisjonen' skulle blant annet teste utstyr og bidra med PR for finansiering av en

planlagt passering av nordvestpassasjen året etter. Schröder-Stranz skaffet en motorseiler i Tromsø og døpte den om den til 'Herzog Ernst', oppkalt etter Schröder-Stranz' sponsor Ernst von Sachsen-Altenburg.

Etter ankomst nord på Svalbard, forlot Schröder-Stranz med et følge på tre menn og åtte hunder av rasen Bernadiner de andre ekspedisjonsdeltagerne og ekspedisjonsskipet. Formålet var å utforske de store isbreene på Nordaustlandet, samt å krysse øya i øst-vest retning.

I mellomtiden skulle resten av besetningen seile Herzog Ernst til Sorgebay (også kalt Treurenberg-Bay). Der skulle det opprettes et depot ved Hinlopenstretet.

I midten av desember var det planlagt en gjenforening i Cross-bay mellom de to teamene.

Ingen av ekspedisjonsteamene kom noen gang til Cross-bay. Schröder-Stranz med sitt følge dukket aldri opp. Herzog Ernst frøs fast i drivisen ved det planlagte depotet i Sorgebay.

Etter en svært strabasiøs marsj på 250 kilometer, ankom Kaptein Ritscher Longyearbyen i slutten av desember. Han var helt utslitt, og polarkulden hadde påført ham graverende frostskaader. Herfra organiserte han flere redningsekspedisjoner for å redde det resterende mannskapet på Herzog Ernst. Redningsekspedisjonen, ledet av nordmannen Staxrud, kom ved hjelp av hunde- og reinsdyrslæde frem til skipet og kunne redde de to gjenværende deltakerne, Christopher Rave og Herrmann Rüdiger.

1937 fant noen jegere restene av en camp åpenbart etterlatt av Schröder-Stranz ekspedisjonen i Duvefjord 80° 14' 3" N/23° 44' 33" Ø.

Åtte år senere fant noen tyske soldater, som var stasjonært på en tysk værstasjon, noen aluminiumstallerkener i Duvefjorden.

2007 fant de tyske polarfarerne Arved Fuchs og Falk Mahnke flere utstyrsdeler i samme region. Alle disse funnene bekrefter at Schröder-Stranz har oppholdt seg i dette området. Men samtidig bekrefter disse også at dette ikke kan ha vært hans siste leir, siden viktige gjenstander eller menneskelige rester ikke er funnet.

Med høy sannsynlighet kan vi anta at Schröder-Stranz, August Sandleben, Max Mayr og Richard

Schmidt har forflyttet seg i retning vest for å nå frem til depotet ved Hinlopenstretet/Sorgebay.

De 15 deltagerne i Schröder-Stranz ekspedisjonen og deres skjebne:

(7 overlevende, 8 bortkomne)

Bortkomne deltagere, sannsynligvis i området mellom Duvefjord og Sorge-Bay

Herbert Schröder-Stranz, Tysk, Ekspedisjonsleder

August Sandleben, Tysk, Kapteinsløytnant/
Førsteoffiser

Dr. Max Mayr, Tysk, Geograf og Geolog

Richard Schmidt, Tysk, Privatsekretær og Taxidermist

Ritscher og Schröder-Stranz på Herzog Ernst

Erwin Detmers, Tysk, Zoolog: Forsvant sør for Mosselbay ved et forsøk på å nå Longyearbyen.

Wilhelm Eberhard, Tysk, Tekniker og Maskinist: Forsvant mellom Mosselbay og det innefrosne skipet Herzog Ernst.

Walter Moeser, Tysk, Botaniker: Forsvant sør for Mosselbay i forsøket på å nå Longyearbyen.

Knut Stave, Norsk, Skipskokk: Døde 1913 på Herzog Ernst av Tuberkulose.

Herrmann Rüdiger og Christopher Rave

Overlevende deltagere

Herrmann Rüdiger, Tysk, Oseanograf: Reddet i april 1913 med sterke forfrysninger der flere amputasjoner var nødvendig.

Christopher Rave, Tysk, Marinemaler og Kamera-
mann: Reddet i april 1913

Alfred Ritscher, Tysk, Kaptein: Ankom som førstemann Longyearbyen den 27.12.1912, og ledet redningen av gjenværende mannskap på Herzog Ernst.

August Stenersen, Norsk, Los: Forlot skipet og ankom Longyearbyen 05. april 1913

Einar Rotvold, Norsk, Matros: Forlot skipet og ankom Longyearbyen 05. april 1913

Jørgen Jensen, Norsk, Matros: Forlot skipet og ankom Longyearbyen 05. april 1913

Julius Jensen, Norsk, Matros: Forlot skipet og ankom Longyearbyen 05. april 1913

HUSKY EKSPEDISJONEN SVALBAD 2013

Etter 3 etapper, totalt 8 deltakere og 37 huskyer ankom Bjørn Klauer og Regian Elpers endelig leteområdet på Nordaustlandet i slutten av mai.

Bak seg hadde de lagt flere hundre kilometer med hundesleden, over det isdekte arkipelet og traumatiske scener i skruisen på Hinlopenstredet. Ved hjelp av båt nådde de tilslutt sammen med 5 huskyer drifvisen utenfor Nordaustlandet.

I månedene juni og juli begynte søket etter rester

Camp Wahlenbergfjord

Etter at ekspedisjonen var avsluttet i august, besøkte fagfolk fra sysselmannen, ved hjelp av skip og helikopter, funnene.

De kom til den samme slutningen som Bjørn Klauer og Regina Elpers: Disse funnene kan ikke knyttes til en bestemt ekspedisjon, derav konklusjonen om at disse ikke kan knyttes til Schröder-Stranz Ekspedisjonen.

Selv om et av disse funnene skulle være etter Schröder-Stranz, vil disse ikke kunne løse mysteriet om hvor deres siste hvilested befinner seg. Å lokalisere dette er ennå en uløst gåte og sjansen for å finne stedet er ennå reell. Derfor står søket på den nordlige delen av Nordaustlandet fremdeles for tur.

I driftisen

og tegn etter de bortkomne deltakerne av Schröder-Stranz ekspedisjonen. Ekspedisjonen ble først et offer for isbjørnens herjinger der halvparten av matdepotet var tilintetgjort av bamsen. Men heldigvis fikk ekspedisjonen, gjennom formidling i norsk presse, muligheten til å benytte seg av et nærliggende depot tilhørende en norsk forskningsgruppe.

Flere funn i den sørlige delen ble gjort. Disse ble nøye undersøkt, dokumentert, fotografert og posisjonene ble registrert.

Den enorme snø- og ismeltingen på de store isbreen på øst- og vestsiden av øya, førte til svært høy vannføring i elvene. Dette forhindret utvidelsen av søkeområdet på den nordlige delen av Nordaustlandet

HUSKY-EXPEDISJONEN SVALBARD 2015

Da vi på vår ekspedisjon i 2013 undersøkte den sørlige delen av Nordaustlandet nøyere, er målet for den neste ekspedisjon å undersøke den nordlige delen.

Dette betyr alt sør for Duvefjord (der det i 1937 ble funnet rester).

For å gjøre dette, er to team på to personer påtenkt. Det vil bli etablert en basecamp i Rijpfjord, dermed vil de største smeltevannselvene kunne unngås. Begge team vil som sikring mot isbjørn og som bærehjelp ha med to huskyer.

Tidsplan

Ekspedisjonen starter med båt fra Longyearbyen/Svalbard den 01. 07. 2015.

I Dokkabukta/Duvefjord blir de to teamene satt på land. Søket vil starte rundt funnstedet som ble oppdaget i 1937 og i sydøst retning mot Dokkavatn und Isungen (2 dager).

Deretter vil et av teamene bli satt av med båt i Botnvika. Det andre blir satt av i Wordiebukten/Rijpfjord, der de etablerer basecampen for resten av ekspedisjonen. I mellomtiden går teamet som ble satt av i Botnvika til basecampen og undersøker området derimellom. Etter en gjenforening ved basecampen vil søket fortsette i retning sør og sørøst.

Begge teamene vil den 27. august bli hentet av båt i Rijpfjord.

Store elver fylt med smeltevann hindret i 2013 ekspedisjonen i å nå den nordlige delen av Nordaustlandet.

TEAMET

Alle deltagerne kan vise til mye friluftsliverfaring i Nord-Europa. Omgang med kulde, storm, ekstremt vær, tellt liv både sommer og vinter er ikke noe ukjent for deltagerne.

Av sentral rolle på ekspedisjonen er lagånden blant deltagerne. Alle deltagerne kjenner hverandre godt og kommer godt ut av det med hverandre.

Björn Klauer (57) leder av ekspedisjonen. Oppvokst i Hamburg, Tyskland, var tidlig en aktiv friluftslivperson. 28 år gammel flyttet han til Norge, nærmere bestemt Bardu i Troms og etablerte en Huskyfarm. Der lever han sammen med Regina Elpers, og tilbyr utfordrende hundesledeturer i ekspedisjonsstil. Ved siden av arbeider han som fotograf og forfatter.

Regina Elpers (50) har vært bosatt på Huskyfarmen de siste 14 årene. Der tilbyr hun blant annet skiturer og sledeturer. I 2013 var hun deltager på den forrige ekspedisjonen og tilbrakte ¼ år på Nordaustlandet.

Morten Klauer (26) er oppvokst i Nord-Norge. I tidlig alder var han med på en rekke sledeturer. Turer til fjells både sommer og vinter, samt maratonløping hører til hans sportslige program.

Håvard Ersland (27) er oppvokst i Oslo. Hos Håvard står sportslig aktivitet i første rekke, og som hos mange nordmenn også friluftslivet. Spesielt i sykkelsporten gjorde han seg tidlig kjent. Flere deltagelser i større sykkelritt og norske mesterskap hører til hans repertoar.

LIVET I RYTME MED NATUREN: BJÖRN KLAUER

- Fra backpacker til huskyekspert-

Kun med en ryggsekk på skuldrene ga 28 år gamle Bjørn Klauer seg avsted fra Hamburg i Tyskland på vei til Norge. Under sin 12 måneder lange tur fra Oslo til Kirkenes, ble han fasinert av skjønnheten til dette landet. Etter 3.500 kilometer til fots, vintertids i selskap av grønlandshunden Keito, ble beslutningen tatt om å utvandre til Norge.

Han bosatte seg nord for polarsirkelen i en liten fjellgrend ved navn Innset. Her bor han i dag sammen med sin kone og 70 huskyer på en avsidesliggende Huskyfarm. De siste 25 år har han organisert krevende hundesledeturer og ekspedisjoner som har brakt ham helt til Svalbard. Opptil en måned lange slede-turer gjennomført i ekspedisjonsstil, muliggjort gjennom bevaring av en robust og kraftig huskystamme. Disse grønlandshundene var også fundamentet for den norske polarhistoriens suksess.

Ved siden av jobber Bjørn som forfatter, fotograf og frilansjournalist.

Hans tallrike publikasjoner vedrørende temaene husky, ekspedisjoner og arktisk natur beskriver hans erfaringer:

Bøker av Bjørn Klauer

Norwegen zu Fuß (Norge til fots), Pietsch Verlag Stuttgart, 1986

Mit Huskys durch Lappland (Med huskyer gjennom Lappland), Ruth Gerig Verlag, 1997

Expedition Polarlicht (Ekspedisjon polarlys), Frederking & Thaler, 2002

Expedition Polarlicht (Ekspedisjon polarlys), National Geographic, 2005

Mystic North, Skald forlag, 2007

Nördlich des Treibeises (Nord for drivisen), 2014

Programmer med Bjørn Klauer

NDR: Ostseereport, Premiere 1994

NDR: Ostseereport, Sondersendung, Reportage Spitzbergen Expedition, Premiere 2001

SWR: Talkshow „Nachtcafé“, Premiere 2001

Kabel 1 „Abenteuer Natur“ („Eventyret natur“), Premiere 2002

Arte: „Gesichter Europas“ („Europas ansikter“) ; Premiere April 2007

div. Radioprogrammer

SPONSORER SØKES

For vår neste ekspedisjon i 2015 søkes sponsorer. Som ved den første delen av ekspedisjonen i 2013, forventer vi stor interesse i media.

Den første delen av ekspedisjonen ble fulgt av media både i form av TV-reportasje og flere magasiner. Boken „Nördlich des Treibeises“ og DVD'en med lik tittel, ble offentliggjort kun få måneder etter avsluttet ekspedisjon.

Multimediashowet hadde sin debut i november 2013. Flere show er planlagt høsten 2014.

Ekspedisjonshjemmesiden (www.spitzbergen-expedition.de) ble oppdatert hver andre eller tredje dag med bilder og rapporter, gjennom hele ekspedisjonen. Dette førte til et regn av interesse for ekspedisjonshverdagen. Dette vil vi gjenta under neste ekspedisjon.

SPONSORS 2013

Globetrotter.de
Ausrüstung

POWER
PERSONEN-OBJEKT-WERKSCHUTZ GMBH

 POLAR
KREUZFAHRTEN

HILLEBERG
THE TENTMAKER

 iLAND[®]
www.iland-solar.com

HUSKY-EXPEDITION

SPITZBERGEN 2013/15

ADRESSER

Website

www.spitzbergen-expedition.com

Bjørn Klauer/ Regina Elpers
Innset, Altevannsveien
N-9360 Bardu, Norway

Tel.: +47 77 18 45 03
Mobil 1: +47 48 15 88 60
Mobil 2: +47 48 03 78 83

e-mail: klauer@huskyfarm.de

info@huskyfarm.de
www.huskyfarm.de

GERMAN ARCTIC DISASTER.

Some of the Schroeder-Stranz Party
Safe—Commander Missing.

CHRISTIANIA, April 8.—Details of the disaster that overtook the members of the German Arctic expedition, under Lieut. Schroeder-Stranz, several of whose members died on the ice from exposure and scurvy, have been received.

Four of the men have succeeded in returning to Advent Bay, Spitzbergen, and two others are reported safe at Treurenburg Bay.

The aviator and the cook who accompanied the expedition died from exposure and starvation, while nothing has been heard from the commander, Lieut. Schroeder-Stranz, since he started on a sledge expedition alone last August.

Capt. Ritschel brought the first news of the fate of the expedition in January, when he returned to Advent Bay in a deplorable condition and was thought to be the only survivor. Today's dispatch from Spitzbergen has revived hopes that others may be alive.

Among the party, besides the officers and crew, were several German scientists, including a geologist, a botanist, and an oceanographer. Experience of Polar work was almost entirely lacking, and the equipment is said to have been very poor.

The intention of the party was to pave the way for a more important expedition under Lieut. Schroeder-Stranz, which was to endeavor to make the Northeast Passage later this year.

The New York Times

Published: April 9, 1913

Copyright © The New York Times